

A Nemzeti Színház programjából

Nagyszínház

április 26. hétfő 10.00, 14.00
Csipkerózsika

április 30. péntek 19.00
Pillangókisasszony

Kamaraszínház

április 23. péntek 19.00
Platonov

április 24. szombat 15.00, 19.00
Furcsa pár

április 25. vasárnap 19.00
Platonov

április 26. hétfő 20.00
A nyílt tengeren, Trágár töredékek

április 27. kedd 19.00
Furcsa pár

április 29. csütörtök 19.00
Love letters

április 30. péntek 19.00
Aprés moi, Tor

Operettkritika: Lili bárónő

Légy a párom!

Grófnék, bárónők, parvenük, ügyetlen szolgálók, olcsó színésznőcskék: ők alkotják az operettek hős-garnitúrájának vázát. Történeteiben a két világháború közötti boldog békeidők semmittevésben gazdag világa jelenik meg a nézők előtt, amikor még számított az illem, a kellem, a jó modor. A műfaj hazai nagyura volt Kálmán Imre mellett Huszka Jenő, aki a Lili bárónő mellett számos más sikeres zenés művet is alkotott, például a Bob herceget, a Mária főhadnagyot és a Gül babát. Könnyed, tejszínhabos kis darabok ezek, melyeket lehet szeretni, lehet fanyalogni tőlük, csak egyet nem lehet: nem ismerni őket. Egyetlen művelt, magára kicsit is adó sznob sem jellemezheti ki, hogy ne hallott volna egyet-kettőt a fülbemászó dalok közül. Magam is átéltem számos ünnepi kívánságműsort, mikor is Leblanc Győző Pitti Katalin fülébe duruzsolta az ejcicaegyemaztacsöppkisszád-át, csupa házastársi szeretetből. Persze, az operettek is megvan a maga bája, legalább is nyugdíjas korú ismerőseim ezt állítják, hiszen milyen aranyos, mikor élemedett korú hajadonok csapkodnak a karjukkal a szembeszélben, vagy amikor öltönyös úriemberek lovaglópozba vágják magukat, hátukon a kiválasztott lánnyal. Bizonyos színészeknek még jól is áll a bohóckodás. Gondoljunk csak Eszenyire és Rudolfra, akik a Fekete Péter önmagá-

ban negédes történetéből tehetségükkel a legtöbbet csiholták ki, bárminemű énekesi előképzettség nélkül. Mert ami igaz a drámákra, az százszorosán érvényes az operette: tálentűrn kell hozzá, úgymond születni kell a komikus szerepre. Sajnos, Huszka Jenő Lili bárónőjének szegedi szereplői nem tudták eladni a giccset. Síralmas volt az az igyekezet, mellyel megkíséreltek a közönséget felvidítani. Hiába énekeltek lelkesen a tündérr királynő légyapárom-at, meg a szellőszárnyánrepüljvelem-et, mégsem tudtak meggyőzni arról, hogy ezentűl, ha színház, akkor operett.

P. E.



Ki vakarja meg a hónom alját?

Könyvajánló: posztumusz Baka-kötet

„...a felemás zoknim én vagyok”

Baka István a kilencvenes évek elején nemcsak versekkel jelentkezett, hanem tárcákkal, portrévázlatokkal is. A napi- és hetilapokban megjelent írások azt bizonyítják, hogy – költészetéhez és prózájához hasonlóan – Baka publicisztikája is figyelemre méltó, kiegészíti és árnyalja a költőről és műfordítóról alkotott képet.

Az *idő térképjelei* című kötetben – melyet Bombitz Attila válogatott és rendezett sajtó alá – az orosz nyelvű irodalom kevésbé ismert művészeiről olvasható szövegek Gumiljov, Mandelstam, Cvetajeva, Hodaszevics, Arsenyij Tarkovszkij, Szoszsnora, Brodskij, Tomas Venclova, Gennadij Ajgi alakját idézik. A *Kortársaim* című fejezetben Baka István pályatársai tűnnek fel egy-egy személyes

hangvételű írásban: Kormos István, Hervay Gizella, Balla Zsófia, Tóth Bálint és a „szegedi klán” három tagja, Petri Csató Ferenc, Szepesi Attila, Zalán Tibor. Az Ilia Mihályról szóló töredékben Baka arról vall, hogy tanára „alig észrevehető, de határozott szellemi irányításának” köszönheti, hogy nemzeti költő lett („ehhez némi ezoterikát és ateizmust elegyítve”), s szól arról is, hogy tőle kapta a legtöbb levelet, annak ellenére, hogy ugyanabban a városban laktak.

A kötet zárófejezetében összegyűjtött történetek közül a *Felemás zokni* önironikus-ironikus soraiból Baka István személyiségének egy szelete rajzolódik ki: „Igen, a felemás zoknim én vagyok. Egyik zoknim a fény, a másik a sötétség. Egyik

zoknim a jin, másik a jang. Egyik zoknim hagyománytisztelő, a másik avantgárd. Ezért estére az egyik lábam nemesen érett, a másik fiatalosan nyers illatot áraszt. Az egyik zoknim népnemzeti, a másik szociálliberális. Még a lyukak sem egyformák. [...] Felemás zoknim politikai és művészi hitvallás; pólusai vannak, de ezek a pólusok nem különülnek el jobbról, illetve baloldalra. (Cipő esetén, bizony, már színt kell vallani!)”

Baka István posztumusz kötete a Jelenkor Kiadónál jelent meg, ott, ahol a *Sztyepan Pehotnij testamentuma*, a *November angyalához* és a *Tájkép fohással*. A Grand Caféban rendezett Baka-esten a házigazda *Szőke Katalin* irodalomtörténész és vendégei, *Csordás Gábor*, a Jelenkor Kiadó vezetője, Bombitz Attila, a kötet gondozója mutatta be Az idő térképjelei című kiadványt. Baka István műveiből *Balog József* olvasott fel.

Gajdó Ágnes